

J. Parnella

ANY XI - SEGONA EPOCA

N.º 27 - JUNY 1933

[illegible]

BUTLLETÍ •

DE L'ASSOCIACIÓ PROTECTORA DE L'ENSENYANÇA CATALANA

Domicili social: Arcs, 1, pral. - Barcelona - Telèfon 18862

SUMARI

	<u>Pàgs.</u>		<u>Pàgs.</u>
Aprofitem l'estiueig.	361	Protectora demanant-los la seva	
L'A. P. de l'E. C. als catalans resi-		col·laboració per a les colònies	
dents en terres americanes . . .	362	escolars	365
X Festa d'infants i flors	364	Ja sou socis de la Protectora? . .	367
Circular adreçada als socis de la		Noves	369

APROFITEM L'ESTIUEIG

Els deures que comporta l'ésser soci d'una entitat com la nostra, no poden quedar extingits amb el simple pagament d'una quota. Els nostres socis ho saben i per això una de les coses que donen més força a la Protectora és la tasca d'apostolat que realitzen els seus socis. Aquesta tasca pren formes tan diverses com diverses són les circumstàncies en què cada u es troba situat, l'àrea de les seves relacions personals i les influències permanents o ocasionals que pot exercir. Ara entrem en una època de l'any en què bona part dels nostres socis poden realitzar una feina realment positiva en aquest sentit. Són molts els pobles on la nostra Associació no ha arribat, on no hi té socis o aquests són pocs o freturosos d'estímul. Són molts els ciutadans de Barcelona que durant l'any no troben en el seu viure atregat ocasió de preocupar-se de la nostra obra. Entre tots a-

quests elements el soci que passa l'estiu a fora, trobarà un bell camp per a exercir la seva propaganda. No li caldrà cap esforç extraordinari ni perdre hores de descans. N'hi haurà prou amb què en les seves converses i comentaris, en les tertúlies i en les anades i vingudes pel tren o per l'autobús, no s'oblidi de la Protectora i de la seva obra. Que la faci conèixer, que si la fa conèixer la farà estimar.

Per això abans de l'acostumada suspensió estival, en la publicació d'aquest Butlletí, ens acomiadem dels nostres lectors amb aquesta recomanació en què tots podem ésser compresos: Aprofitem l'estiu.

L'ASSOCIACIÓ PROTECTORA DE L'ENSENYANÇA CATALANA ALS CATALANS RESIDENTS EN TERRES AMERICANES

Estimats compatricis: L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana us tramet el seu Missatge anual d'afecte i germanor que és, alhora, un testimoni de com estima el vostre esforç i el vostre concurs a la seva obra.

Enguany, aquest Missatge us arriba amb la significació especial que per a la vida catalana té la celebració del I Centenari de la Renaixença. Que calia fer aquesta celebració, amb tota amplitud, era en l'ambient; però no és menys veritat que qui va recollir aqueix ambient difús i qui va concretar-lo en un acord i en una crida a tots els catalans i en proposta al Govern de la Generalitat, fou la nostra Associació. Ho diem no pas per a satisfer-nos el nostre amor propi, sinó per a recordar-nos i fer-nos present, nosaltres mateixos, que si tots els catalans han de contribuir a l'esplendor i especialment a l'eficàcia d'aquella

celebració, els socis i els organismes de la Protectora són, per això mateix, els qui han de donar més l'exemple.

La Renaixença Catalana té el seu fonament en la Llengua. El procés de redreçament, de purificació i de reivindicació de la Llengua Catalana, és el procés dels primers cent anys de la nostra Renaixença. Si trèieu el suport de la Llengua, tot es desfaria. Per això l'obra de l'Associació Protectora, equidistant de les diverses apreciacions de partit — les respecta totes — és una obra de significació essencialment i purament catalana, en el doble aspecte cultural i patriòtic, puix que el seu objecte és la instauració, plena i total, de la Llengua Catalana en l'ensenyament i en l'Escola, base d'un poble i problema cabdal de la seva vida.

Ja ha estat dit prou vegades que les celebracions de Centenaris han d'ésser alguna cosa més que unes commemoracions externes i uns quants actes de lluïment; han d'ésser una lliçó i han de servir-nos d'estímul. Cal tenir present això, d'una manera especial, com a postulat i norma en la celebració del I Centenari de la Renaixença Catalana.

Consocis de les terres americanes: celebrem dignament, tots, vosaltres i nosaltres, el magne Any Jubilar de Catalunya. Rememorem els nostres passats, honorem-los en actes, en festes, en llibres, en escrits, en revistes, en les moltes maneres que diverses iniciatives puguin suggerir; i al mateix temps, amb les arrels endinsades al passat, fem obra de cara a l'esdevenidor en cultura i catalanitat.

Sentim-nos tots junts en aquest ideal generós i humà i assegurem-ne la base en l'Escola Catalana.

Barcelona, maig de 1393. — El President, *Albert Bastardes*.
— El Secretari, *Lluís Bertran i Pijoan*.

X FESTA D'INFANTS I FLORS

El diumenge dia 28 de maig, al Poble Espanyol del Parc de Montjuïc, va celebrar-se la «X Festa d'infants i flors», la tradicional festa que les principals entitats catalanistes de Barcelona organitzen anualment a benefici de la nostra Associació.

El Comitè Organitzador de la festa d'enguany, estava compost pels representants de les següents entitats: Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria; Orfeó Gracienc; Esquerra Republicana de Catalunya; Lliga Espiritual de Nostra Dona de Montserrat; Acció Catalana Republicana; Lliga Catalana; Unió Catalanista; Joventut «La Falç» d'Esquerra Republicana de Catalunya; Nosaltres Sols; Foment de la Sardana; Centre Excursionista de Catalunya; Unió Socialista de Catalunya; Foment Autonomista Català; Esbart Català de Dansaires; Palestra; Orfeó Català; Partit Nacionalista Català; Unió Democràtica de Catalunya; Orfeó de Sans i Pàtria Nova.

En representació de la Protectora va intervenir-hi la nostra Comissió de Foment.

Els números del programa anaren a càrrec de l'Esbart Infantil de La Falç, Grup de Dansaires de l'Euzko Batzokija, Esbart Català de Dansaires, Institut Català de Rítmica i Plàstica, Orfeó Martinenc i les Cobles Barcino i Nova Canigó. Hi hagué també Putxinellis, Pallassos, Gegants i Caps-grossos i Focs Japonesos.

Ens plau esmentar el nom dels industrials i cases comercials que oferiren al Comitè Organitzador, l'aminadures, joguines i objectes de regal, perquè es repartissin entre els infants assistents a la festa: Galetes Birba, Gaspar Soler, Fèlix Tardà,

Amatller, Jaume Boix, P. Closa Soler, Confiteries Majó, Mauri i C.^a, Colmado Simó, Clínica de Bebès, Casa Perelló, Salvador Burrut, Casa Vilaró, Prudenci Torres, Vda. de J. Vaqué, Manuel Record, Joguines Arnau, Joguines Foyé, Joguines Turull, Nines Baby-Regis, Tomilet, Magatzems Jorba, Manuel Closa, Mitjons Molfort's, Tomàs Ondiviela, Editorial Políglo-ta, El Patufet, J. Planelles, Mobles Vallhonrat, Casa Forés i Hotels Units S. A.

La premsa ha donat compte de la importància que revestí la «X Festa d'infants i flors».

El benefici obtingut ha estat destinat pel Consell Directiu a la subscripció oberta per a les nostres colònies escolars.

CIRCULAR ADREÇADA ALS SOCIS DE LA PROTECTORA DEMANANT-LOS LA SEVA COL·LABORACIO PER A LES COLONIES ESCOLARS

Digníssim senyor: Com els anys anteriors per aquest temps, fins i tot sota la dominació de la dictadura, la nostra Associació s'empren la tasca d'organitzar colònies per als infants de les famílies modestes que assisteixen a les escoles catalanes i que, d'acord amb el fitxer mèdic confeccionat per la Comissió d'Higiene Escolar de la Protectora, en són necessitats.

El nombre de nois i noies que la referida revisió, portada a cap pels doctors R. Cirera i Voltà, J. M. Petit i Freixes, Lluís Sunyer i Medan i Jeroni Moragues, ha indicat per a ésser enviats a enrobustir la seva salut massa precària a les poblacions marineres o muntanyenques on la Protectora els hostatja durant el mes d'agost, és tan important, que les cinc colònies que ordinàriament eren organitzades, serien enguany insuficients.

Les de l'any passat foren destinades a les poblacions de Lla-
vaneres, Ripoll, Pineda, Sant Hilari Sacalm i Castell de Vila-
fortuny (Cambrils).

Aquesta Comissió es proposa d'aconseguir, però, comptant
amb l'esforç i la generositat de tots els bons catalans, que cap
d'aquests infants es quedi sense els benifets d'una acció que la
llur migrada salut reclama. La despesa de cada alumne equival
a CENT CINQUANTA PESSETES.

El desig de contribuir, doncs, al millorament físic i intel-
lectual de la infantesa, que es confia a nosaltres, ens empeny
amb confiança, a treballar per la formació de totes les colò-
nies que considerem necessàries, esperant que obtindran l'èxit
que es mereixen.

Per aconseguir-ho comptem amb la bona voluntat i provada
abnegació dels que com vós no es neguen mai a les contribu-
cions voluntàries que el patriotisme imposa. Us preguem que
vulgueu comunicar-nos ben aviat amb quina quantitat voleu
cooperar al referit propòsit, la qual cosa podeu fer al despatx del
senyor Josep Botey, Bruc, 44, de 9 a 1, a la Llibreria Bastinos,
Pelai, 52; a la Llibreria Catalònia, Ronda de Sant Pere, 3; a
la Llibreria Verdaguer, Rambla del Mig, 5, i a les nostres ofi-
cines, Arcs, 1, pral.

Mentrestant espera la vostra resposta, que regrecia a la bes-
treta, us adreça la més cordial salutació,

ALBERT BASTARDES
President

JA SOU SOCIS DE LA PROTECTORA?

Copiem de «Saba Nova», de Rubí:

Un dels índexs de catalanitat que reflexen més fidelment quina és la profunditat del sentiment racial dels qui es diuen catalanistes, és sens dubte la llista de socis de la benemèrita «Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana».

Moltes vegades hem remarcat des d'aquestes columnes que el sentiment patriòtic acusava una franca davallada si hom el comparava amb el que hi havia abans de la dictadura, i dèiem: el catalanisme ha guanyat en extensió, però ha davallat en intensitat. Per això en llegir ara el darrer butlletí-memòria de la «Protectora», hem vist com això que dèiem no ens era pas dictat per un esperit derrotista, sinó que era visió clara del moment que està atravesant la nostra pàtria.

Amb to adolorit ens dona compte la «Protectora» com en el passat any 1932, si bé hi ha hagut 993 altes de soci hi ha hagut en canvi, 627 baixes, això és: 627 persones que han cregut que ja no era necessària a Catalunya l'obra que realitza l'Associació. El nombre total de socis és en l'actualitat de 7.836, quan en venir la dictadura passava dels deu mil.

Molts, en dar-se'n de baixa, donen com a argument que en haver-hi l'Estatut en vigor, la Generalitat ja tindrà cura de l'ensenyament en la nostra llengua i, per tant, és innecessària l'ajuda particular a aquesta tasca patriòtica. Això és un greu error; tothom està d'acord a afirmar que l'ensenyament que tradicionalment dona l'Estat és deficient en extrem; deficient en primer lloc, per insuficiència de lloc i material, i cal tenir en compte que per més bona voluntat que posi la Generalitat a superar aquesta deficiència, toparà irremissiblement amb la man-

ca de mitjans econòmics necessaris per a portar a cap aquesta obra que l'Estat centralista ha descurat.

Cal que ningú no es faci il·lusions. La Generalitat té uns ingressos reduïdíssims, ja que només disposa de les quantitats que l'Estat esmerçava en els serveis que depenien d'ell a Catalunya. Si els serveis de l'Estat eren deficients, és el més lògic que els de la Generalitat continuïn essent-ho, tenint, per a esmerçar-hi, les mateixes quantitats.

A més d'aquesta consideració material, n'hi ha una altra de més important. L'Estatut de Catalunya no és pas ni de bon tros una cosa ben consolidada; prescindint de la voluntat de la nostra Pàtria, les Corts espanyoles poden modificar i reduir, i destruir així tota l'obra que en pro de l'ensenyament en la nostra parla s'hagi portat a cap. Si arribés aquest cas, la « Protectora » seria la més ferma garantia que l'obra no seria destruïda. Això sol seria prou perquè, tots els catalans que prediquen l'amor a Catalunya, posessin tots els seus esforços perquè la « Protectora » esdevingués un baluard de la cultura catalana sense haver d'arrossegat una vida precària. En aquest any passat, el seu pressupost de despeses ha estat de 220,022 pessetes, esmerçades totes exclusivament en fomentar la nostra cultura racial: manteniment i subvencions a escoles, colònies escolars, editorial pedagògica, beques, etc. Ara calculeu: si amb set mil socis la Protectora porta a cap tanta tasca, què no faria si en lloc d'ésser set mil els qui l'ajuden fossin com abans deu mil, o més encara. La potencialitat de la nostra Pàtria permet això i molt més; hi ha tanta gent que podrien ésser-ne socis i no en són!

Hem resseguit, empesos per la curiositat, les llistes de socis i, en honor a la veritat hem de dir que hi hem trobat gairebé tots els capdavaners dels partits polítics catalans, sense distinció de tendències; això vol dir que ells, que toquen la realitat, veuen com és necessari ajudar la « Protectora ».

A la nostra vila, tenim socis de la Protectora, però no hi ha de bon tros els que caldria que hi haguessin, els que la densitat de la nostra població permetria que hi hagués. N'hi trobem a faltar molts: rubinencs catalanistes, què espereu a fer-vos socis de la « Protectora »?

J. M.

NOVES

SOCIS INGRESSATS DARRERAMENT

Consell Directiu del dia 22 de maig de 1933

Collectius. — Ateneu Nacionalista d'Esquerra, Ateneu Obrer Català de Sant Martí, Lliga Regionalista del Guinardó, de *Barcelona*.

Centre Catalanista Republicà, de *Badalona*.

Esquerra Republicana, de *Vilassar*.

Individuals. — Miquel Marzo, Jesús Montserrat, Josep Novell, de *Badalona*.

Esteve Agulló, Adolf Amigó, Elísea Nacente, Esperança Nacente, Ricard Ricard, Lluís Roig, Joan Tres, de *Barcelona*.

Joan Valls Teixidor, de *Les Llosses*.

Jaume Vilamanyà, de *Montcada-Reixac*.

Enric Alegre, de *Sant Pere de Riudevittles*.

Delfí Taló, de *Sarreal*.

Ramon Puigbonet, de *Vilassar*.

Consell Directiu del dia 12 de juny de 1933

Collectius. — Centre Autonomista Català de Sant Gervasi, Casal Barcelonista, de *Barcelona*.

Individuals. — Ferran M.ª Cuspinera, Josep Domènech, Genoveva Ribas, de *Barcelona*.

Emili Mestre, de *Blanes*.

Pere Carbonell, de *Cardedeu*.

Josep Baiget, Roseta Balmes, Avelina Cucurella, Rosa Gandó, Maria Guinot, Maria dels Angels Rodríguez, de *Colònia Güell*.

Teresa Vergés, de *Figueres*.

Josep Grifé, Antoni Vila, d'*Igualada*.

Timoteu Galí, de *Medinyà de Ter*.

Miquel Montmany, de *Rubí*.

Valentí Labrús, de *Sant Feliu de Guíxols*.

Antoni Margó, de *Santa Coloma de Cervelló*.

LA TASCA DE LES COMISSIONS DELEGADES

El nostre Consell Directiu ha ratificat darrerament la nova constitució de la Comissió Delegada de Malgrat, i la renovació de les juntes de les delegacions de Sant Feliu del Llobregat i Igualada, les quals queden organitzades com segueix:

Malgrat: President, Joan Pau i Garriga; Tresorer, Francesc Castells i Secretari, Josep Planagumà.

Sant Feliu del Llobregat: President, Josep Pibernat Carcereny; Tresorer, Llorenç Ximenis Pujol; Secretari, Jaume Soler Codina; Vocals, Enric d'Ossó i Campmany, Ramon Ferrer i Pere Massagué.

Igualada: President, Bartomeu Torné; Secretari-Tresorer, Francesc Cases; Vocals, Josepa Xaubet de Jordana, Ramon Pipó, Juli Maestre, Bartomeu Mas, Jacint Morist i Josep Tardà.

CONCURSOS

Sitges: El diumenge, dia 4 de juny, va celebrar-se el Concurs anual de Lectura i Escriptura que organitza la Comissió Delegada de la nostra Associació, ampliat enguany amb una secció d'Història de Catalunya per al grau d'alumnes més grans. El Concurs va celebrar-se a la Sala d'Actes de l'Ajuntament i va assolir un èxit ben notable. En total hi havien més de 125 alumnes inscrits, de les diferents escoles de la localitat.

Les Comissions Delegades de Canet de Mar, Manresa, Reus, Sabadell i Terrassa, anuncien per a ben aviat la celebració d'altres Concursos.

CLAUSURA D'UN CURS

Borges Blanques: El passat diumenge, dia 4, va efectuar-se la clausura del curs de llengua catalana que durant tot el mes anterior

havia donat el professor senyor Àngel Estrem a l'Ateneu Democràtic i Republicà. El curs era dividit en tres seccions, les classes de les quals es donaven matí, tarda i nit diàriament, amb un conjunt de 180 alumnes.

El parlament de clausura anà a càrrec del membre de la Comissió de Foment de la nostra Associació, senyor Rafael Font i Ferran.

CONFERÈNCIES

Cardedeu: El cicle de conferències que sobre diferents aspectes de la cultura catalana ha organitzat la nostra Comissió Delegada, es desenrotlla amb gran èxit. Després de la primera que, com oportunament va ésser publicat, anà a càrrec del senyor Pau Romeva, han desfilat per la tribuna d'aquesta novella delegació els senyors Domènec Pallerola i Miquel Guinart, President de la Comissió de Foment de la «Protectora».

Per a ben aviat es prepara la següent a càrrec del senyor Josep M. Batista i Roca.

Les Comissions delegades de Blanes i Manresa tenen anunciades altres conferències a càrrec dels senyors Tomàs Iduarte i Ferran Valls i Taverner, respectivament.

COMISSIÓ DELEGADA D'HORTA

Per tal d'organitzar la Commemoració del Centenari de la Renaixença Catalana, la Comissió Delegada de les barriades d'Horta, Guinardó i Santa Eulàlia, ha convocat una reunió de tots els Presidents de les entitats de les barriades.

EDICIÓ ESCOLAR

La Comissió Tècnica de la nostra Associació ha estat encarregada pel Consell Directiu d'estudiar les possibilitats de publicació d'una edició escolar de la «Doctrina catalanista», d'Enric Prat de la Riba.

LLIBRES PER A BIBLIOTEQUES ESCOLARS

El Consell Directiu, en la seva darrera sessió, va acordar accedir a les sollicituds de llibres que havien formulat el Patronat de les Escoles municipals de Tordera, Capellades, Aiguafreda, Santa Creu de Bellpuig i del Grup Escolar del carrer de Rosselló de Barcelona, per

a llurs biblioteques. En el mateix sentit favorable varen ésser resoltes les peticions de la Secció de Palestra, de Súria, Institut Feminal i Follets de Muntanya del Grup Excursionista Joventut Catalana, de Barcelona, que ho sol·licitaven per a premis d'uns cursos celebrats i per a l'establiment d'una Biblioteca infantil. A l'acte de la inauguració d'aquesta hi assistí en representació del Consell, el senyor Miquel Gil, de la Comissió de Foment.

Biblioteca
de Catalunya

Reg. _____

Sig. _____

Llibre de la Natura

per SALVADOR MALUQUER i ANTONI PARRAMON

Preu: 3'50 pessetes

Lliçons d'Aritmètica

volums III i IV

per MARIA ESTEVE LLACH i CONCEPCIÓ VANDELLÓS

Preu: 2 ptes. cada un

Motors hidràulics

per IOAN ROSICH, enginyer

Preu: 5 pessetes

Biografia de Francesc Flos i Calcat

per JOSEP PARUNELLA

Preu: 1 pesseta

ALGUNES PUBLICACIONS ESCOLARS DE L'EDITORIAL BARCINO

(Portaferriassa, 17 - Barcelona)

	Ptes
CRUSAT: Curs d'Aritmètica general i aplicada. Primera part	5'00
KÖHNEL: Resum de Comptabilitat	1'00
VILA: Resum de Geografia de Catalunya. 5 volums	7'00
MARVÀ: Curs pràctic de Gramàtica Catalana	7'00
FABRA: La Conjugació dels verbs en català.	1'00
MARVÀ: Exercicis de Gramàtica Catalana. 6 volums: I, Ortografia; II, Morfologia; III-IV, Sintaxi; V, Prosòdia; VI, Formació de paraules. (Preu de cada volum: 1 pta.)	6'00
MARVÀ: Clau dels Exercicis de Gramàtica Catalana	1'50
FABRA: Diccionari Ortogràfic abreujat.	1'50
JORDANA: Correspondència familiar i de societat	2'50
JORDANA: Com s'han d'escriure les cartes comercials	2'50
NICOLAU D'OLWER: Resum de Literatura Catalana	2'50
LLEONART: Manual d'Història de la Cultura	2'50
Les cent millors poesies líriques de la Llengua Catalana	3'50

Edició
genuïnament
catalana
de
propaganda
racial

TOTS

els amants de les
nostres belles coses
adquireixen, setmanalment,
el Carnet

SEGELLS 'CATALUNYA'

Publicat per
EDICIONS «VÀRIA»
Apartat de Correus 1229
BARCELONA

Cada dia la Ràdio Associació de Catalunya
radia la següent pregunta:

***-Ja sou de l'Associació Protectora de
l'Ensenyança Catalana?... (Arcs, 1, pral.)***

a la qual atenció nosaltres corresponem
fent la següent recomanació:

***Feu-vos socis de la Ràdio Associació
de Catalunya! (Rambla dels Estudis, 8, 1.ª)***